

KRÁTKODOBÉ VÝSTAVY

"Pojd', milý můj..." Ilustrace k Písni Písni

Dne 12. března skončila v Galerii Roberta Guttmanna výstava „*Pojd', milý můj...*“ - *Ilustrace k Písni písni*, kterou Židovské muzeum v Praze připravilo ve spolupráci s Památníkem národního písemnictví. Veřejnosti představila biblickou knihu „Píseň písni“ (Velepíseň), její vznik, místo v židovské liturgii, historická vydání a překlady do češtiny. Především se však soustředila na její výzdobu, ilustrace a na moderní uměleckou tvorbu od počátku 20. století, jež se tímto textem inspirovala. Výstavu čerpající především ze sbírek Židovského muzea v Praze a Památníku národního písemnictví za pět měsíců jejího trvání zhlédlo celkem 7 602 návštěvníků.

Ilustrace Ephraima Mosese Lilienu z publikace *Die Bücher der Bibel – Die Liederdichtung*, Berlin & Wien 1923. © Židovské muzeum v Praze

Labyrintem normalizace. Židovská obec jako zrcadlo většinové společnosti

Od 6. dubna do 28. ledna 2018 patří Galerii Roberta Guttmanna nově krátkodobé výstavě Židovského muzea v Praze, která vznikla ve spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů a Archivem bezpečnostních složek u příležitosti 40. výročí vzniku Charty 77.

Charta 77, občanská iniciativa požadující dodržování lidských a občanských

práv, byla nejvýznamnější akcí odporu proti komunistickému režimu a normalizaci. Čtyřicáté výročí zveřejnění tohoto dokumentu nabízí možnost představit fenomén židovské obce v období normalizace v jeho nesporné specifitě a současně jako mikrosvět, ve kterém se na menším prostoru, ale neméně intenzivně odehrávaly podobné procesy jako ve většinové společnosti. Výstava ukazuje na konkrétních případech způsoby působení StB proti židovským obcím, dilemata, jimž byli jejich členové vystaveni, ale i zapojení některých jejich členů do disentu a aktivit mimo rámec oficiálních židovských obcí. Nejsou však zachyceny jen různé formy dobové "protisionistické" propagandy a jejich dopad na lidské životy. Součástí normalizace bylo také ničení židovských hřbitovů, demolice synagog, zamezování výzkumu a dokumentace osudu Židů za druhé světové války stejně jako téměř úplná likvidace judaistiky. Výstava představuje fotografie zachycující každodennost židovského života, snahy o jeho zachování navzdory koordinovaným snahám státních orgánů o utlumení jakýchkoliv smysluplných aktivit, zejména předávání tradic dalším generacím. Většina unikátních dokumentů a fotografií z různých archivních zdrojů se na výstavě objevuje vůbec poprvé.

Autorem a kurátorem výstavy *Labyrintem normalizace. Židovská obec jako zrcadlo většinové společnosti* je filmový dokumentarista Martin Šmok. Výstava vznikla za podpory Státního fondu kultury ČR a Hlavního města Prahy.

Zveme vás ve středu 3. května od 17 hod. na komentovanou prohlídku výstavy v doprovodu kurátora Martina Šmoka. Základní vstupné 40 Kč.

Galerie Roberta Guttmanna

U Staré školy 3, Praha 1

Otevřeno denně kromě SO a dalších židovských svátků 9 – 18 h

Tábor 1977. Foto Josef Broum. © Židovské muzeum v Praze

VÝBĚR Z PRAŽSKÝCH KULTURNÍCH AKCÍ

A PŘEDNÁŠEK

Slavnostní koncert ve Španělské synagoze

Při příležitosti Mezinárodního dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti uspořádalo Židovské muzeum v Praze 26. ledna 2017 ve spolupráci s Židovskou obcí v Praze a Nadačním fondem obětí holocaustu již tradiční slavnostní koncert. Úvodní slovo pronesli Jan Munk, předseda Židovské obce v Praze, a Leo Pavlát, ředitel Židovského muzea v Praze. Na koncertě zazněly skladby Maurice Ravela, Paula Hindemitha, Güntera Raphaela a Gideona Kleina v podání harfenistky Kateřiny Englichové a hoboisty Viléma Veverky.

V úterý 24. ledna 2017 proběhlo v Oddělení pro vzdělávání a kulturu Židovského muzea v Praze představení nové putovní výstavy o Anne Frankové s názvem *Nechte mě být, jaká jsem – životní příběh Anne Frankové*. Výstavu připravil Dům Anne Frankové v Amsterdamu, a právě zástupce této instituce Levien Rouw ji přítomnému publiku představil. Vernisáže se zúčastnil i zástupce velvyslance Nizozemského království.

Anne Franková v r. 1940. Fotografie neznámého autora.

O necelé dva týdny později, v pondělí 6. února, se tamtéž konalo zahájení výstavy fotografií *Skotští Židé. Identita, příslušnost a budoucnost*, jejichž autorem je významný fotograf Judah Passow. Jeho fotografie návštěvníkům představily poměrně neznámou komunitu skotských Židů. Vernisáž doprovodil přednáškou producent výstavy Michael Mail.

Působivou připomínkovou i kulturní akcí byl večer nazvaný *Slova zní zpoza zdí...*, během něhož studenti Gymnázia Přírodní škola vystoupili v Maiselově synagoze s pásmem literárních textů z terezínského ghetta, které zhudebnili spolu se svými učiteli. Představení se konalo ve středu 8. března, na tragické výročí vyvraždění většiny vězňů terezínského rodinného tábora v Osvětimi-Birkenau, k němuž došlo v noci z 8. na 9. března 1944. Písně zazněly v podání autorů hudby, jejich spolužáků a kolegů.

ZVEME VÁS DO MAISELOVY SYNAGOGY

Čtvrtek 4. května v 19 hod: Duo Teres / Pražský kaleidoskop. Koncert komorního sboru Duo Teres houslistky Lucie Fulka Kopsové a kytaristy Tomáše Hoňka. Jako host vystoupí sopranistka Lucie Silkenová. Během koncertu zazní mimo jiné díla Martina Brunnera, Ondřeje Kukala, Lukáše Hurníka, Matěje Benka, Zdeňka Merty nebo současného izraelského skladatele Jana Freidlina.

Čtvrtek 8. června v 19 hod: ČESKÉ SMYČCOVÉ DUO. Koncert stejnojmenného komorního sboru houslistky Lucie Sedlákové Hůlové a

violoncellisty Martina Sedláka. Na programu koncertu jsou vedle děl N. Paganiniho, R. Glièra a G. Piatigorskyho i díla tzv. terezínských skladatelů E. Schulhoffa, G. Kleina nebo Z. Schula.

Vstupenky na koncerty je možno zakoupit v předprodeji v Maiselově synagoze, v Informačním a rezervačním centru ŽMP (Maiselova 15, Praha 1), v síti Ticket Art a na webových stránkách ŽMP, kde naleznete i kompletní program koncertu. *Vstupné 230 Kč / 150 Kč.*

NAVŠTIVTE NEDĚLNÍ PROGRAMY PRO DĚTI

14. května: Lvíček Arje a dopravní prostředky v Bibli

Jak žili lidé v biblické době? Jak a kam cestovali? Společně se Lvíčkem Arjem si budete vyprávět o dávných dopravních prostředcích, o způsobech cestování a životě ve starověku a vyrobíte si starověké i současné dopravní prostředky. Prohlídka: Starý židovský hřbitov

11. června: Lvíček Arje a záhada Židovského města

Lvíček Arje a děti se stanou detektivy, kteří budou na základě sdělených indicií prozkoumávat skrytá zákoutí pražského Židovského města. Splnění jednotlivých úkolů je dovede k rozluštění záhady a nalezení sladké odměny. Prohlídka: pražské Židovské město

Začátek ve 14 h. Místo konání: Oddělení pro vzdělávání a kulturu Židovského muzea v Praze, Maiselova 15, Praha 1 (přízemí). Jednotné vstupné 50 Kč.

PUBLIKACE

Novou výstavu Židovského muzea v Praze *Labyrintem normalizace. Židovská obec jako zrcadlo většinové společnosti* provází stejnojmenný katalog v české a anglické jazykové verzi z pera autora výstavy Martina Šmoka. Charta 77, občanská iniciativa požadující dodržování lidských a občanských práv, byla nejvýznamnější akcí odporu proti komunistickému režimu a normalizaci. Čtyřicáté výročí zveřejnění tohoto dokumentu v roce 2017 nabídlo možnost představit fenomén židovské obce v období normalizace v jeho nesporné specifičnosti a současně jako mikrosvět, ve kterém se na menším prostoru, ale neméně intenzivně odehrávaly podobné procesy jako ve většinové společnosti. Katalog prezentuje na konkrétních případech způsoby působení StB proti židovským obcím, dilemata, jimž byli jejich členové vystaveni, ale i zapojení některých jejich členů do disentu a aktivit mimo rámec oficiálních židovských obcí.

Katalog můžete zakoupit v e-shopu Židovského muzea v Praze na

adrese <http://www.jewishmuseum.cz/e-shop/publikace/labyrintem-normalizace/> nebo v Galerii Roberta Guttmanna, U Staré školy 3, Praha 1.

DALŠÍ ZPRÁVY Z MUZEA

Ledová Praha

Na konci ledna se Židovské muzeum v Praze zúčastnilo pravidelné akce *Ledová Praha*. Tato dobročinná akce dává dětem z celé republiky příležitost seznámit se s historií i současností hlavního města Prahy, s pamětihodnostmi a zajímavostmi, které často znají jen z vyprávění a obrázků. Letošní již 17. ročník se tradičně konal v termínu pololetních prázdnin – letos ve dnech 3. – 5. února a pro děti byl vstup zdarma. Více na www.ledovapraha.cz

Setkání ke 150. výročí narození prof. MUDr. Alfreda Kohna

V únoru 2017 uplynulo 150 let od narození Prof. MUDr. Alfreda Kohna (22. února 1867 – 15. ledna 1959). Židovské muzeum v Praze si spolu s Anatomickým ústavem 1. lékařské fakulty UK a Českou anatomickou společností připomnělo toto výročí přímo 22. února na půdě Anatomického ústavu při setkání s připomenutím životních osudů Prof. Kohna a jeho vrstevníků. Prof. Kohn byl 26 let přednostou Histologického ústavu lékařské fakulty Německé univerzity v Praze. Opakovaně byl navržen na udělení Nobelovy ceny za fyziologii a lékařství. V roce 1939 byl pro neárijský původ vyloučen z Deutsche Gesellschaft der Wissenschaften und Künste für die Tschechoslowakische Republik a v roce 1943 byl transportován do Terezína. Po válce žil v Praze. Při příležitosti 90. narozenin byl zvolen čestným předsedou Anatomische Gesellschaft a československou vládou mu byl udělen Řád práce. Alfred Kohn zemřel v roce 1959. Patří k významným osobnostem, které Praha dala světové vědě.

Karel Poláček – známý a neznámý

V ten samý den proběhla ve Společnosti Franze Kafky ve spolupráci s Židovským muzeem v Praze přednáška *Karel Poláček – známý a neznámý*, kterou o českém spisovateli židovského původu přednesl PhDr. Josef Krám u příležitosti 125. výročí Poláčkova narození.

Březnová připomínka

Ve středu 8. března 2017 uctily Židovské muzeum v Praze a Tereziánská iniciativa památku českých a moravských Židů, vězňů tereziánského rodinného tábora, kteří byli v noci z 8. na 9. března 1944 zavražděni v plynových komorách tábora v Osvětimi-Březince. Ačkoli bylo zavraždění téměř čtyř tisíc mužů, žen a dětí největší jednorázovou vraždou československých občanů za druhé světové války, hraje v českém obecném i historickém vědomí spíše okrajovou roli. Ve středu 8. března 2017 od 10:00 hodin proběhla v Památníku

českých a moravských obětí šoa v Pinkasově synagoze ranní tryzna. Po zbytek dne pak byla Pinkasova synagoga zdarma zpřístupněna veřejnosti.

Studentská praxe na pracovišti Židovského muzea v Praze

V uplynulých pěti měsících absolvovala v rámci programu Evropské unie Erasmus (European Action Scheme for the Mobility of University Students) studentskou praxi v restaurátorské dílně papíru a pergamenu Židovského muzea v Praze slečna Jeanne Audiard, studentka restaurování na École de Condé v Paříži. Zkušenosti získávala pod vedením Ondřeje Zatloukala, koordinátora restaurátorské dílny, především při zpracování nálezů z genizy ve východočeském Rychnově nad Kněžnou. Je to již druhá půlroční praxe studentů této prestižní vysoké školy na pracovištích Židovského muzea v Praze.

Do boje s modlitbou. Příběh rabína Hanuše Rezka.

Nová online prezentace Židovského muzea v Praze si klade za cíl na pozadí vybraných dokumentů a fotografií připomenout osobnost JUDr. Hanuše Rezka (Rebenwurzela), polního rabína československé zahraniční armády, který

působil na Středním východě a později i ve Velké Británii. Na jeho psychickou a morální podporu i po mnoha desetiletích vzpomíná řada bývalých zahraničních vojáků ve svých svědectvích. Po skončení druhé světové války se Rezek vrátil do Prahy, kde se usilovně podílel na obnově židovské komunity a náboženského života. Stál rovněž u zrodu organizace Kruh židovských účastníků československého odboje, v jehož rámci se snažil mimo jiné o vyvrácení lživého tvrzení, že se Židé aktivně nepodíleli na boji proti nacistickému Německu. Hanuš Rezek tragicky zahynul při leteckém neštěstí v prosinci 1948.

Výstavu si můžete prohlédnout na stránce

http://collections.jewishmuseum.cz/index.php/simpleGallery/Show/displaySet/set_id/289

Dobové pohlednice ze sbírky Františka Bányaiie vystaveny v New Yorku

Od 16. března do 8. června 2017 probíhá v Muzeu na Eltridgeské ulici (Museum at Eltridge Street) v New York City za podpory Židovského muzea v Praze výstava východoevropských židovských pohlednic ze sbírky Františka Bányaiie, někdejšího předsedy Pražské židovské obce. Pohlednice z Bányaiiovy sbírky skýtají pohled na místa a dobu, které již neexistují. Zobrazují mj. synagogy, většinou zničené během druhé světové války, a obsahují blahopřání, zprávy a pozdravy z východní Evropy minulého století. V rámci výstavy je možné navštívit i synagogu na Eltridgeské ulici, postavenou právě imigranty z východní Evropy v roce 1887, kterou Museum at Eltridge Street spravuje. Pohlednice ze sbírky Františka Bányaiie si můžete prohlédnout na www.judaica.cz

Pražská Židovská radnice s hodinovou věží v 18. století. Vydal Monopol, cca. 1908

Dos pinte le jid - jiskra židovské duše

Stejnomenou autobiografickou knihu popisující životní příběh slovenského Žida, který nebyl jen pronásledovanou obětí, nýbrž i svědkem jedné epochy, věnoval Židovskému muzeu v Praze její autor Alexander Nesanel Fried. Profesor Fried se narodil roku 1925 v mnohonárodnostním Československu do ortodoxní židovské rodiny. Válku přežil jako vězeň v koncentračním táboře. Ve Vídni studoval historii, kterou posléze vyučoval v Bruselu, Londýně, Izraeli a v Kanadě. Dnes žije Prof. Fried střídavě v Praze a německém Tirschenreuthu. Autorem signovaný výtisk vzpomínkové knihy byl zařazen do výpůjčního fondu knihovny Židovského muzea v Praze.

VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY

Únor

Velvyslanec Státu Izrael v České republice JE Daniel Meron navštívil expozice Židovského muzea v Praze 10. února 2017.

Březen

Dne 15. března 2017 Židovské muzeum v Praze navštívila delegace Knesetu, kterou vedla předsedkyně Meziparlamentní skupiny přátel Izrael - ČR paní Aliza Lavie.

V pátek 31. března 2017 Židovské muzeum v Praze v rámci své pražské mise navštívila delegace American Jewish Committee vedená prezidentem organizace Davidem Harrisem.

Vydává Židovské muzeum v Praze, U Staré školy 1, 110 01 Praha 1

www.jewishmuseum.cz

IČO 60459263

Bankovní spojení: Commerzbank, AG, Jugoslávská 1, 120 21 Praha 2

Účet pro vnitrostátní platby v Kč: 10426398/6200

Účet pro platby v EUR: 1042639, IBAN: CZ60 6200 0000 0000 1042 6398

Účet pro platby v USD: 1042639, IBAN: CZ22 6200 0001 0700 1042 6398 SWIFT CODE:
COBACZPXXXX Pro poskytování darů uvádějte variabilní symbol 1382002 MK ČR E16832

Redakce: Kateřina Honskusová

Fotografie: ŽMP